ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΟ Δ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
Διεύθυνση: Σταδίου 51
(Β' όροφος—Γραφείο 10)
ΑΘΗΝΑ — Τηλ. 3214.871
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1985
'Αριθμ. Φύλλου 30—Δραχ. 20

ΤΟ Οινοχώρι

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΟΙΝΟΧΩΡΙΤΩΝ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ»

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

Χαρακτηριστικὸ γνώρισμα τῆς 'Ανατολικῆς Παρνασσίδας εἶναι ἡ πλούσια δασοκάλυψη τῆς ὀρεινῆς της ἔκτασης καὶ ἡ ἔλλειψη ἀποτελεσματικοῦ προγραμματισμοῦ καὶ ὑποδομῆς γιὰ τὴν καλλιέργεια, ἀνάπτυξη, σύγχρονη ἐκμετάλλευση καὶ προστασία τοῦ δασικοῦ της πλούτου.

Στὸ σύνολό τους, σχεδόν, οἱ δασικὲς ἐκτάσεις ἀνήκουν στὸ Δημόσιο, τὸ ὁποῖο μὲ τὶς ὑπηρεσίες του μεριμνᾶ γιὰ τὴ φύλαξη καὶ τὴν ἐκμετάλλευσή τους. 'Η παρουσία τοῦ Δημοσίου κρίνεται ἀνεπαρκὴς γιὰ τὴ σύγχρονη καὶ ἀποτελεσματικὴ ἀνάπτυξη καὶ ἀξιοποίηση τοῦ δασικοῦ μας πλούτου. Κι ἔτσι ὑπάρχει πρόβλημα ἀναζήτησης τοῦ θεσμικοῦ πλαισίου ποὺ θὰ ἐπιτρέψει τὴν καλλίτερη ἀνάπτυξη, ἐκμετάλλευση καὶ προστασία τῶν δασῶν μας.

Οἱ μεγάλες καταστροφὲς ποὺ σημειώνονται ἀπὸ πυρκαγιές, τὰ τελευταῖα χρόνια, ὀξύνουν τὸ πρόβλημα καὶ δὲν ἀφήνουν περιθώρια ἀπώλειας χρόνου, στὴν ἀναζήτηση τῶν θετικῶν λύσεων. Τὸ πρόβλημα στὸν τόπο μας παίρνει ἐθνικὲς διαστάσεις ἐκεῖ ποὺ ἡ δασοκάλυψη εἶναι μικρὴ καὶ ὑποβαθμισμένη.

Οἱ κίνδυνοι ποὺ ἀπειλοῦν τὸ δάσος ἀνησυχοῦν ἰδιαίτερα τοὺς παραδασόβιους πληθυσμοὺς ποὺ ἔχουν συνδέσει τὴ ζωή τους μὲ αὐτό. Οἱ λύσεις ποὺ θὰ προγραμματιστοῦν, θὰ πρέπει νὰ ἔχουν σὰν βάση τὸν κόσμο ποὺ ἀνησυχεῖ καὶ πέρασε μιὰ ὁλόκληρη ζωὴ συντροφιὰ μὲ τὸ δάσος.

"Οσοι ἔχουν σοβαρὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὸ δασικὸ πρόβλημα, βλέπουν ὅτι ἡ λύση του εἶναι πλέον μονόδρομος. Οἱ παραδασόβιες κοινότητες μὲ τοὺς κατοίκους τους, εἶναι οἱ φυσικοὶ φορεῖς, ποὺ πρέπει νὰ πάρουν τὴν εὐθύνη γιὰ τὴ διαχείριση τῶν δασῶν μας: Διαχείριση ἀνάπτυξης, ἐκμετάλλευσης καὶ προστασίας. 'Εὰν τὸ σημερινὸ θεσμικὸ πλοίσιο δὲν καλύπτει τὴ λύση αὐτή, θὰ πρέπει νὰ συμπληρωθεῖ μὲ τὸ νομικὸ πλαίσιο ποὺ θὰ ἐπιτρέψει τὴν ἄμεση μεταβίβαση τῶν εὐθυνῶν διαχείρισης στὶς παραδασόβιες κοινότητες, μέσα ἀπὸ ἕναν εὐρύτερο σχεδιασμὸ καὶ προγραμματισμό, ποὺ θὰ ἐποπτεύεται ἀπὸ τὸ 'Υπουργεῖο Γεωργίας.

Τὸ σχῆμα αὐτὸ θὰ ἐπιτρέψει τὴν ἀναγέννηση τῶν δασῶν, τὴν παραγωγική τους ἐκμετάλλευση καὶ τὴν προστασία τους ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ποὺ συνδέουν μαζύ τους καὶ τὴ δική τους τύχη.

'Η παραγωγικὴ ἀπασχόληση τῶν κατοίκων, στὸ δάσος, εἶναι σήμερα περιστασιακή. Μὲ τὸ σχεδιασμὸ θὰ προκύψει ἕνα πλέγμα δραστηριοτήτων, ποὺ θὰ κάνει μονιμότερη τὴν ἀπασχόληση τῶν κατοίκων, σὲ δασικὲς ἐργασίες.

Γιὰ νὰ γίνουμε περισσότερο οὐσιαστικοὶ καὶ μὲ βάση πάντοτε τὶς εἰδικότερες συνθῆκες ποὺ ἐπικρατοῦν στὶς ὀρεινὲς δασικὲς περιοχὲς τῆς 'Ανατολικῆς Παρνασσίδας, προτείνουμε τὴ σύνταξη βραχύχρονων καὶ μακρόχρονων προγραμμάτων, ποὺ θὰ περιλαμβάνουν καὶ τὰ κατωτέρω:

— Καλλιέργεια τῶν δασῶν μὲ:
— 'Αναδασώσεις μὲ παραγωγικὲς φυτεῖες.
— 'Ανανέωση γηρασμένων δενδροστάδων.
— Καθαρισμὸς τῶν δασῶν ἀπὸ κατακείμενα καὶ ὑποβαθμισμένης παραγωγικῆς ἀξίας θαμνωδῶν συστάδων.
— Δημιουργία πυκνοῦ δασικοῦ ὁδικοῦ δικτύου ποὺ θὰ ἐπιτρέπει τὴν καλλιέργεια καὶ τὴν ἐκμετάλλευση.
— Δημιουργία ἐπαρκῶν διαδρόμων δασοπροστασίας.
— 'Εγκατάσταση διοτεχνιῶν ἀξιοποίησης τῶν δασικῶν προϊόντων.
— 'Εκτέλεσις ἔργων καὶ ἐγκαταστάσεων δασοτουρισμοῦ, στὶς προσφερόμενες περιοχές.
— 'Εκτέλεση ἔργων προστασίας τοῦ ἐδάφους ἀπὸ τὶς καταστρεπτικὲς διαβρώσεις.

Τ' ἀνωτέρω καὶ ὅσα ἄλλα θὰ προκύψουν ἀπὸ τὶς ἐπισταμένες μελέτες, θὰ δώσουν τὴ δυνατότητα στὸ ἑλληνικὸ δάσος νὰ πάρει τὴ θέση ποὺ τοῦ ἀνήκει, στὴν ἐθνική μας οἰκονομία, σὰν πηγὴ ζωῆς καὶ πλούτου.

Γ. Π.

ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΒΩΞΙΤΩΝ»

Ο δρόμος Οινοχωρίου - Καστελλίων

'Η ὁδὸς Καστελλίων — Πύργου — Οἰνοχωρίου, ἡμιτελὴς στὸ μεγαλύτερό της τμῆμα, παραμένει ἡ αἰτία τῆς συγκοινωνιακῆς ἀπομόνωσης τῶν ὀρεινῶν Κοινοτήτων τῆς περιοχῆς.

Οἱ μικροπιστώσεις ποὺ διατίθενται ἀπὸ τὴ Νομαρχία, βοηθοῦν στὴν ἡμιτελὴ κατασκευὴ κάποιου μικροῦ τμήματος, ποὺ μὲ τὴν πρώτη νερὸ πόντη καταστρέφεται.

'Η 'Εταιρεία τῶν «ΒΩΞΙΤΩΝ» ἔκανε, τὸ χρόνο ποὺ πέρασε, μιὰ μικρὴ καλὴ χειρονομία. Μὲ δικά της μέσα διαπλάτυνε ἕνα τμῆμα τοῦ δρόμου, ποὺ ἀπέκτησε καλὴ βατότητα, καὶ ἐφόσον γίνει καὶ τὸ ἀπαιτούμενο ὁδόστρωμα, θὰ διαμορφωθεῖ ἕνα τμῆμα σύγχρονου αὐτοκινητόδρομου.

Λέμε ὅτι ἡ χειρονομία της εἶναι μικρή, γιατὶ περιόρισε τὴ διαπλάτυνση στὸ μικρὸ αὐτὸ τμῆμα ποὺ ἐξυπηρετεῖ τὶς στενὲς δικές της ἀνάγκες. 'Εμεῖς γνωρίζουμε ὅτι ὅλος ὁ δρόμος, σὲ μικρότερο ἢ μεγαλύτερο βαθμό, ἐξυπηρετεῖ τὶς ἀνάγκες της καὶ ὑφίσταται μεγάλες φθορὲς ἀπὸ τὴν κίνηση τῶν ὀχημάτων της.

Οἱ ἐργασίες ἐξόρυξης τοῦ βωξίτη ὑπηρετοῦν τοὺς σκοποὺς τῆς 'Εταιρείας καὶ τὴν ἐθνικὴ οἰκονομία. 'Εξυπηρετοῦν ὅλους, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ

☞ Συνέχεια στὴ 4η σελίδα

ΤΟ Δ. Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ
ΣΑΣ ΕΥΧΕΤΑΙ ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΣ Ο ΝΕΟΣ ΧΡΟΝΟΣ 1986

ΡΩΤΑΜΕ...

ΤΟΝ Ο.Τ.Ε.

— 'Απὸ τὶς ὑπηρεσίες τοῦ ΟΤΕ μᾶς δόθηκε ἔγγραφη διαβεβαίωση γιὰ αὐτόματη τηλεφωνικὴ σύνδεση τῆς Κοινότητας Οἰνοχωρίου μέσα στὸ 1985. Τὸ 1985 ὅμως μᾶς ἀφήνει σὲ λίγο καὶ ἡ αὐτόματη τηλεφωνικὴ σύνδεση δὲν ἔγινε. Μᾶς εἶπαν βεβαίως ὅτι μιὰ μικρὴ διολίσθηση γιὰ τὶς ἀρχὲς τοῦ ἔτους 1986, εἶναι πιθανή. Θὰ εἶναι ἄραγε μικρὴ ἡ διολίσθηση ἢ θὰ περιμένουμε γιὰ πολὺ ἀκόμα; Μιὰ ἐπαναβεβαίωση τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ ΟΤΕ χρειάζεται γιὰ νὰ λυθεῖ ἡ ἀγωνία ὅλων μας.

ΤΟΝ κ. ΝΟΜΑΡΧΗ

— Τὸ ἀγαθὸ ποὺ λέγεται συγκοινωνία, δὲν ἔφθασε σ' ὅλα τὰ χωριὰ τῆς ὀρεινῆς Παρνασσίδας, ὅπως καὶ στὴν Κοινότητα Οἰνοχωρίου. 'Εμπόδιο ἡ ἔλλειψη ἀσφαλοῦς καὶ βατοῦ ὁδικοῦ δικτύου. Διαβεβαιώσεις πολλὲς ποὺ ἀφήνουν λιγοστὲς ἐλπίδες, γιὰ τὴ λύση τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος. Ρωτᾶμε τὸν κ. Νομάρχη νὰ μᾶς γνωρίσει. Θὰ γίνει τὸ ἐπικίνδυνο τμῆμα τῶν 500 μέτρων στὴν ὁδὸ Οἰνοχωρίου — Καστελλίων, σύμφωνα μὲ τὴ μελέτη τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Νομαρχίας; Θὰ βελτιωθεῖ ἡ βατότητα ὅλου τοῦ δρόμου, σύμφωνα μὲ τὴν ἀρχικὴ μελέτη; 'Εὰν ναί, πότε; Καὶ ἐὰν ὄχι, γιατί;

ΤΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ

Τὸ πρόγραμμα ἀναδάσωσης καὶ ἀναβάθμισης τῶν δασῶν τῆς περιοχῆς Κοινότητας Οἰνοχωρίου σταμάτησε ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια. Μὲ τὰ κονδύλια τῆς ΕΟΚ, ποὺ προορίζονται γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν ὀρεινῶν Κοινοτήτων, γεννήθηκε ἡ ἐλπίδα γιὰ συνέχιση τῶν δασεργασιῶν, γιὰ δασοανάπτυξη καὶ δασοπροστασία. Η ἐγκατάλειψη δμοιων ἀναπτυξιακῶν προγραμμάτων ὁδηγοῦν στὴ συρρίκνωση τοῦ δασικοῦ μας πλούτου, ποὺ δέχεται τελευταῖα τὰ μεγάλα πλήγματα ἀπὸ τὶς μεγάλες πυρκαγιὲς ποὺ σημειώνονται κάθε χρόνο. "Επειτα ἀπ' αὐτὰ ρωτᾶμε, ἐὰν τὸ πρόγραμμα δασοπροστασίας καὶ δασοανάπτυξης, γιὰ τὸ ἔτος 1986, θὰ περιλάβει καὶ τὴν Κοινότητα Οἰνοχωρίου.

Κοινωνικά

ΓΑΜΟΙ

Ὁ Χρῆστος Π. Σταθόπουλος, γιατρός, παντρεύτηκε μὲ τὴν Μαρία Μπαλᾶ στὸν Ι.Ν. Προφήτη Ἠλία Παγκρατίου.

Εὐχόμαστε νὰ ζήσουν εὐτυχισμένοι.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ὁ Γρηγόρης καὶ ἡ Βάσω Δικαίου ἀπόχτησαν τὸ δεύτερο γυιό τους.

Εὐχόμαστε νὰ τοὺς ζήσει.

ΘΑΝΑΤΟΙ

Σὲ ἡλικία 88 χρόνων πέθανε καὶ κηδεύτηκε στὸ χωριὸ ὁ Γεώρ. Παπαπαναγιώτου, ἀπὸ τοὺς τελευταίους γέροντες τοῦ χωριοῦ μας.

Πέθανε ἐπίσης, σὲ ἡλικία 58 χρόνων, καὶ κηδεύτηκε στὸ χωριὸ ὁ Παναγιώτης Σταθόπουλος τοῦ Χρήστου.

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου συλλυπεῖται τοὺς οἰκείους των.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Ρούλιας Ἀπόστολος τοῦ Νικολάου στὴ Σχολὴ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Πάτρας.

Κασβῆς Δημήτριος τοῦ Ἠλία στὴν Ἀνωτάτη Βιομηχανικὴ Σχολὴ Πειραιῶς.

Τοὺς εὐχόμαστε καλὴ πρόοδο.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΤΑΚΗΣ ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

Ἕνας καλὸς ἀγωνιστὴς τῆς ζωῆς καὶ ὑποδειγματικὸς οἰκογενειάρχης, ὁ Τάκης Σταθόπουλος, ἔφυγε στὸ μακρυνὸ ταξεῖδι τῆς ζωῆς.

Γέννημα καὶ θρέμα τοῦ χωριοῦ μας, ἀγωνίστηκε σκληρά, ὅπως ὅλοι τῆς γενιᾶς του, γιὰ δημιουργία καὶ προκοπή. Πάλεψε καὶ νίκησε τὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς μὲ τὴ δημιουργία μιᾶς λαμπρῆς οἰκογένειας. Ἀγαπητὸς καὶ καλωσυνάτος, κέρδιζε παντοῦ συμπάθεια καὶ ἐκτίμηση. Ἦρθε ὅμως ἡ ἀνίκητη ἀρρώστεια ποὺ τὸν κράτησε γιὰ πολὺ καιρὸ σὲ δοκιμασία. Τὴ δοκιμασία του ἀπάλυνε ἡ συμπαράσταση καὶ ἡ πλούσια στοργὴ τῆς οἰκογένειας καὶ τῶν φίλων του.

Ὁ Τάκης ἔφυγε γιὰ πάντα. Τὸ Οἰνοχωρίτικο χῶμα, ποὺ τὸν σκεπάζει, ἂς εἶναι ἐλαφρό.

Γ. Π.

ΔΩΡΕΕΣ

Τὸ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου εὐχαριστεῖ ὅλους τοὺς παρακάτω γιὰ τὶς εἰσφορὲς καὶ δωρεές τους.

Γιὰ τὴν ἐτήσια συνεστίαση τοῦ Συλλόγου πρόσφεραν δῶρα οἱ:

DIANA COSMETICA — Δ. Βαρδᾶς
ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΠΕ
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ
Ἰωάννης Ἀγριτέλης
Μπουτὶκ AMICA, Σκουφᾶ 33
ΜΠΟΥΤΙΚ AMICA, Πατησίων 165
BENCKIZER ΕΛΛΑΣ ΕΠΕ
LEVER ABEE
ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΗ ΣΠΕ
ΒΙΕΠΑΛ Ο.Ε.
ELENCO ΡΟΖΑΚΗΣ
ΒΙΚΕΛΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ
ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ
ΓΚΙΛΑΣ — ΜΠΑΚΟΥΜΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΡΟΥΛΙΑΣ
KENWOOD
ΚΟΥΣΙΑΣ, Καλλυντικὰ
Βιοτεχνία ΑΓΓΕΛΑΚΗ
ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ
ΣΕΚΑΠ Α.Ε.
ΣΠΥΡΟΣ ΒΛΑΣΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΝΙΚΟΣ ΜΕΓΑΣ
Α)φοὶ ΠΙΠΙΝΗ
Παναγ. Τζιβάρας
Σταῦρος Γαλάνης
Δημήτρ. Ἀποστολόπουλος
BAUKWECHT
Σπύρος Γκότσης
ΑΠΚΟ ΑΒΕ
ELECTRIC ΕΛΛΑΣ

ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΛ. ΚΕΝΤΡΟ

Ὁ Σπῦρος Ὀλύμπιος πρόσφερε μιὰ τηλεόραση στὴ μνήμη τῆς μητέρας του.

Ὁ κ. Σπῦρος Βλασσόπουλος 12 καθίσματα.

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος 23 τόμους, ἀξίας 10.000 δρχ.

Ἡ Γενικὴ Γραμματεία τύπου καὶ Πληροφοριῶν τοῦ Ὑπ. Προεδρίας 27 τόμους.

Ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα Ἑλλάδος 89 τόμους.

Τὸ Ὑπ. Πολιτισμοῦ 53 τόμους.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΜΑΣ

Δέσποινα Σπ. Ρούλια	10.0000
ΠΑΚΟ	5000
Ἐθνικὴ Τράπεζα	50.000
Ὑπ. Προεδρίας (Ν. Γεν.)	80.000
Βωξίτες Παρνασσοῦ	30.000
Γ. Ι. Ἀποστολόπουλος (Καλοσκοπὴ)	1000
Κούλα Κασβῆ	2000

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Κ.

Οἱ προσδοκίες τῶν ὀρεινῶν Κοινοτήτων γιὰ ἔργα κοινωνικοοικονομικῆς ὑποδομῆς καὶ ἀνάπτυξης, μέσα ἀπὸ τὰ περιφερειακὰ ἀναπτυξιακὰ προγράμματα τῆς ΕΟΚ, δὲν ἐπαληθεύτηκαν, μέχρι σήμερα.

Ἡ σύγχρονη ἀνάπτυξη, στὴν περιοχὴ αὐτή, δὲν βρῆκε τὸ ὄχημα γιὰ νὰ φτάσει καὶ νὰ ξεπεζέψει κι ἔτσι παραμένει ὑποβαθμισμένη καὶ προβληματική.

Τί ἔφταιξε, περισσότερο ἢ λιγότερο, στὴν περιθωριοποίηση τῆς περιοχῆς, δὲν εἶναι θέμα ποὺ θὰ σχολιάσουμε αὐτὴ τὴ στιγμή. Τὸ δικό μας πρόβλημα εἶναι νὰ βρεθεῖ ἡ λύση γιὰ νὰ μπεῖ ἡ ξεχασμένη αὐτὴ γωνιά, σὲ κάποιο πρόγραμμα ἀνάπτυξης, ἐθνικὸ ἢ τῆς ΕΟΚ.

Η κατάσταση στὴν ὁποία βρίσκεται ἡ περιοχή, εἶναι γνωστὴ σὲ ὅσους ἀσχολοῦνται μὲ τὰ προβλήματά της. Παρουσιάζει ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς ἐγκατάλειψης καὶ τῆς ὑπανάπτυξης. Γιὰ νὰ την κατατάξεις στὴν κατηγορία αὐτή, δὲν χρειάζεται νὰ εἶσαι εἰδικός. Ἕνα πέρασμα ἁπλὸ καὶ μιὰ συζήτηση μὲ τοὺς κατοίκους της εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ πεισθεῖς πὼς ὁ τόπος αὐτὸς εἶναι ἀφημένος στὸ ἔλεος τῆς φύσεως. Τὸ ὁδικὸ δίκτυο σέ κακὴ κατάσταση. Συγκοινωνιακὴ σύνδεση δὲν ὑπάρχει. Ἡ τηλεφωνικὴ ἐπικοινωνία προβληματική. Πουθενὰ ἕνα σύγχρονο παραγωγικὸ ἔργο γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῶν τοπικῶν φυσικῶν πόρων καὶ τὴν ἀπασχόληση τῶν κατοίκων. Οἱ μικροπιστώσεις ποὺ δίνονται γιὰ μικρὰ κοινοτικὰ ἔργα, θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι εἶναι περισσότερο πιστώσεις γιὰ νὰ συντηροῦνται οἱ μικροεργαλάδοι, παρὰ ἐπενδύσεις καὶ ἔργα ποὺ ὁδηγοῦν στὴν ἀνάπτυξη.

Τὸ πρόβλημα τῆς περιοχῆς δὲν λύνεται μὲ εὐχὲς καὶ διαμαρτυρίες. Χρειάζεται ἕνα ὁλοκληρωμένο ἀναπτυξιακὸ πρόγραμμα μὲ βάσεις τὶς δυνατότητες καὶ τὶς προϋποθέσεις, ποὺ παρέχει τὸ τμῆμα αὐτὸ τῆς ὀρεινῆς Παρνασσίδας. Ἕνα πρόγραμμα ποὺ θὰ καταρτισθεῖ ἀπὸ εἰδικούς, σὲ θέματα ἀνάπτυξης τῆς ὀρεινῆς, οἰκονομίας καὶ ἔνταξή του στὰ εἰδικὰ ἀναπτυξιακὰ προγράμματα, ποὺ χρηματοδοτοῦνται ἀπὸ ἐθνικοὺς πόρους ἢ ἀπὸ τὶς ἐνισχύσεις τῆς ΕΟΚ. Μήπως σήμερα ποὺ μιλᾶμε γιὰ τὰ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΟΚ, θὰ βρεῖ μιὰ θέση σ' αὐτὰ ἡ ξεχασμένη ὀρεινὴ Παρνασσίδα; Θέτουμε τὸ πρόβλημα στὶς ἁρμόδιες ὑπηρεσίες τῆς Νομαρχίας Φωκίδας καὶ θὰ περιμένουμε μιὰ λύση ἀποτελεσματική. Ἐμεῖς εἴμαστε πρόθυμοι νὰ προσφέρουμε καὶ ἰδέες καὶ ὑπηρεσίες, ἐφόσον μας ζητηθοῦν.

ΕΝΤΥΠΑ ΠΟΥ ΠΗΡΑΜΕ

«Η ΚΟΥΚΟΒΙΣΤΑ». Δελτίο ἐπικοινωνίας μελῶν τοῦ Συνδέσμου Καλοσκοπιτῶν Παρνασσίδος «Ἡ Ἁγία Τριάς». Ἕνα ἔντυπο μὲ πλούσια ὕλη καὶ ἄφθονο λαογραφικὸ ὑλικό, γραμμένο μὲ παλὴ ἀγάπη γιὰ τὸ χωριὸ Καλοσκοπή. Ἀπὸ τὶς σελίδες του περνοῦν ἀναμνήσεις, ποιήματα, ἐπίκαιρα θέματα, ἀνάλυση τῶν προβλημάτων τοῦ χωριοῦ καὶ ὑποδείξεις στοὺς ἁρμοδίους. Κάθε τεῦχος του γίνεται καλύτερο καὶ ἀξίζει νὰ γίνει ὑπόδειγμα περιοδικοῦ Τύπου.

«ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΦΩΚΙΔΑ». Ἔκδοση τῆς Ἑταιρείας Φωκικῶν Μελετῶν.

«ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ». Ὄργανο τοῦ Συνδέσμου Παλυδροσιωτῶν Παρνασσίδος.

«ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΟΥ». Ἔκδοση Ἀλκ. Χ. Σμπαρούνη.

«ΑΛΛΑΓΗ». Ἔκδοση Κ. Μπακογιάννη.

«ΣΑΛΠΙΣΜΑ». Ἔκδοση Παν. Ηλ. Ζαχαρῆ.

«ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ». Ἔκδοση Γιάννη Γαϊτάνη.

«ΛΙΔΩΡΙΚΙ». Ἔκδοση Γεωργ. Ε. Καψάλη.

«ΤΕΙΧΙΩΤΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ». Ἔκδοση Ἕνωσης Τειχιωτῶν Δωρίδας.

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Τὸ ἐρειπωμένο παληὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο, ἔγινε ξανὰ ἕνα λιτὸ καὶ κομψὸ κτίριο μὲ τὶς φροντίδες καὶ τὶς δαπάνες τοῦ Συλλόγου μας. Δύο ἑκατομμύρια περίπου οἱ δαπάνες γιὰ τὶς κτιριακὲς ἐργασίες, τὴν ἐπιμελημένη ἐσωτερικὴ διαμόρφωση καὶ τὸ βασικὸ ἐξοπλισμὸ γιὰ νὰ λειτουργήσει ὡς πολιτιστικὸ κέντρο. Μέσα στὸ 1985 ἔγινε ἡ συμπλήρωσή του μὲ τὴν τοποθέτηση:

1) μικροφωνικῆς συσκευῆς καὶ μεγαφωνικῆς ἐγκατάστασης, 2) σειρᾶς ἠλεκτρικῶν σωμάτων γιὰ τὴ θέρμανση τοῦ χώρου, 3) βιβλιοθήκης καὶ 4) τηλεόρασης.

Σήμερα στὸ χῶρο του, στεγάζονται προσωρινά, τὸ κοινοτικὸ γραφεῖο καὶ τὸ κοινοτικὸ Ἰατρεῖο. Γιὰ τὸ κοινοτικὸ Ἰατρεῖο, ἀγοράστηκε ἰατρικὸ κρεββάτι, ἀπαραίτητο γιὰ τὴν ἐξέταση τῶν ἀσθενῶν.

Ἡ Διοίκηση τοῦ Συλλόγου αἰσθάνεται μεγάλη ἱκανοποίηση γιὰ ὅσα μπόρεσε, σὲ λίγο χρόνο καὶ μὲ λίγα μέσα, νὰ πραγματοποιήσει καὶ ἐκφράζει τὶς πολλὲς της εὐχαριστίες, σὲ ὅσους βοήθησαν ἠθικὰ καὶ ὑλικὰ γιὰ νὰ γίνει πραγματικότητα ἕνα ἔργο ποὺ προσφέρει τόσες πολύτιμες ὑπηρεσίες στοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ μας.

Ενα αλλιώτικο ταξίδι... στο χωριό

ΚΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Κείνη τη μέρα, πού άνηφόριζα πρός τό χωριό μέ τό αύτοκίνητο, μού φαινόταν πώς βαγγούσε άνοχλητικά ή μηχανή... Μέ είχαν καταπονίσει στό βυθό τους οί σκέψεις μου... Κολλημένος έτσι στόν έαυτό μου, έβλεπα μονολεκτικές -άπαντήσεις στή σύντροφό μου...

— Μά τί έχεις πάλι; Τόσο στενοχωρήθηκες γιά τό θάνατο τού γέροντα; Θεός σχωρέσ' τον! Έζησε 84 χρόνια. Άς πάρουμε τά χρόνια του... άκουγα σάν νά βρίσκομαι σέ βαθύ λήθαργο...

Δέν έχουν όλες οί άναβάσεις στό χωριό τούς ίδιους τόνους. Άλλοτε νοιώθουμε τόσο άνάλαφρο, τόσο άνετο τό ταξίδι! Μόλις προβάλλουν στόν όρίζοντα, μέσα άπ' τήν άμίχλη τού κάμπου, οί ώραίοι κατασπράσινοι καί σημαδιακοί λόφοι, πού προσπαθούν τό χωριό καί μόλις τό βλέμμα, κουρασμένο, βουτμπήσει λίγο στίς ψηλές μέ τόση γραφικότητα κορυφογραμμές, πού κλιμακώνονται μέ συμμετρία άρχιτεκτονική πρός τά βόρεια, μιά βαθειά άναπνοή άνακουφίσεως δίνει τή λύτρωση καί ένα φτερούγισμα σέ μεταφέρει έκεί ψηλά, πού ό ούρανός σμίγει μέ τή γή, γιά νά άπολαύσεις κάτι πού δέν έκφράζεται μέ λόγια, κάτι πού ούτε κάν είναι καθαρά δικό σου, κάτι πού όσο καί νά τό άναζητεΐς, δέν μπορείς νά τό τρυγήσεις ποτέ σ' άλλού!

Τή μέρα κείνη άνεβαίναμε γιά νά συνοδέψουμε στό τελευταίο του ταξίδι τό γέροντα τών 84 χρόνων. Ήταν ό τελευταίος άπό τήν παληά φρουρά. Έφυγαν, ένας, ένας. Καί τώρα φεύγει κι αύτός. Ήταν άπό κείνους πού έρριχναν ίσαμε στά σπίτια, στούς δρόμους, στά μαγαζάκια. Άπό κείνους, πού είχαν τόσα νά λένε γιά τό 20 ή τό 22, ή καί παληότερα ίστορήματα, πού πάντα δμως είχαν μέσα τους τό χυμό, τή φρεσκάδα, τή ζωντάνια...

Αύτά κυλιόνταν στό νού μου. Έφυγαν όλοι, ξεΐσκωσε ό τόπος, άδειασαν οί ψυχές...

Τώρα, ποιός άπομένει κεί πάνω στό χωριό; 3 — 4 κυρίδες μέ τούς άντρες τους. Φυτεμένοι, έκεί κρατούν τόν τόπο. Καθαρίζουν τίς έκκλησιές, τίς πλατεΐες, τούς δρόμους καί τά νεραύλακα. Προετοιμάζουν τίς γιορτές. Άνάβουν τίς φωτιές καί τούς φούρνους. Σκάβουν τή γή. Συνεχίζουν τή ζωή τών φτωχών μας — σέ μιά ύστατη προσπάθεια παράτασης κάποιας μορφής της— πού έκπνέει. Αύτές οί 'Εστιάδες τού χωριού μας!

Κι έκεΐνος ό Λευΐτης! Πόσο τόν θαυμάζει κανείς. Σωληναγωγημένος, άπότομος, ήλιοψημένος καί άνεμοδαρμένος, άκολουθεί επάνω τίς προσταγές καί τήν παράδοση τού παθαμένου καί είναι σά μαγνήτης τών δουνών, καλλημένος στόν τόπο του. Καί μέ λιπάρι, καταγίδες ή χιονοθύελλες, άψηφώντας τά πάντα, σκαρφαλώνει στίς πλαγιές, περνάει ράχες καί φουμάνια καί έπιβλητικά σημειώνει μέ τήν παρουσία του τήν ύπαρξη τού χωριού, τής έκκλησιάς, τής παράδοσης.

Έτσι άνηφόριζα κείνη τή μέρα, στροβιλιζόμενος άπό τό έσωτερικό μου, σάν νά μήν ύπήρχε έξω κόσμος... Καί φθάνοντας έκεί πάνω, συνέχισα νά είμαι έτσι, άνάμεσα στούς μετρημένους τού χωριού, άγκυροβόλιο άνακούφισης. Γιατί έκεί, άνάμεσα στούς λιγοστούς, άλλά άπλοϊκούς, εύαίσθητους κι εύγενικούς άνθρώπους του, άφήνομαι έλεύθερος, άφαιρεσίδωτος, άπρασπολήτος νά βρω τόν ίδιο τόν έαυτό μου κι ό,τι άναζητώ καί πουθενά άλλού δέν μπορώ ν' άπαντήσω...

Χωρίς καμμιά άγωνία άναμονής, άνεπαίσθητα πέρασαν οί ώρες μέ κείνους καί κατά τό μεσημέρι, ή καμπάνα έδωσε τό σύνθημα τής σύναξης. Ήρθε ό παπάς άπ' τό Κάτω χωριό, πήρε τά ίερά σύμβολα καί πάνω άπό τό γεροντικό σκήνωμα έκαμε τήν πρώτη δέηση, πού σημειώνει τήν άρχή τής μακάβριας πορείας. Κι εύθύς τό ξόδι...

Γιά όσα είδα καί θά περιγράψω παρακάτω, όφείλω νά όμολογήσω, ότι άναταράχτηκα. Νόμιζα πώς περνούσαν άπό τήν όλη ύπόστασή μου διαδοχικές κενώσεις ήλεκτρικού ρεύματος. Γιατί όλα αύτά, πού μπορεΐ κι άλλες φορές νά έβλεπα, ποτέ δέν είχαν τή σημερινή ζωντάνια. Ή μακάβρια πορεία τής μέρας έκείνης μέ τήν άτμόσφαιρά της, μού δη μιούργησε μιά κατάσταση, πού ώλοτε μ' έφερνε στήν πραγματικότητα κι άλλοτε μέ άποσπούσε καί μού έδινε άπέραντες διαστάσεις, ξάνοιγε άλλους όρίζοντες στόν κόσμο μου...

Ό Χριστιανισμός θερμή παρηγοριά στό άδυσώπητο τής άνθρώπινης μοίρας. Άπαγκιστρώνει τόν άνθρωπο άπό τήν τρυφή τού παρόντος βίου καί τόν προβάλλει άναστημένο, έτοιμο νά άπέβα όδύνη, λύπη καί στεναγμός.

Κοντά στό Χριστιανισμό όμως, στοιχεία τού μύθου καί τών παραδόσεων, έπέζησαν άπό γενηά σέ γενηά καί μ' όλη τους τή ζωντάνια έμφανίζονται άπιθωμένα στό σήμερα! Άναμειγμένα μέ τή Χριστιανική λατρεία, άπομεινάρια άπό τούς πανάρχαιους χρόνους, δείχνουν τούς πόθους καί τίς δοξασίες τών άνθρώπων, πού κατοικούσαν στόν τόπο μας πρίν άπό χιλιετηρίδες... Τούτο ήταν τό συνταρακτικό γεγονός πού έζησα στό χωριό τή μέρα έκείνη.

Έτοιμος λοιπόν ό γέραντας γιά τόν διάπλου τού Άχέροντα. Στά χέρια του προβάλλει ό όβολός, έτοιμος νά καταβληθεΐ σέ πρώτη ζήτηση. Γιατί ό Χάρων θά ζητήσει τά κόμιστρα γιά τόν πλού πρός τήν ψυχρή λίμνη τής Στυγός.

ΧΑΡΩΝ: «Άπόδος, φημί, άνθ' ών σέ διεπορεμεσάμεν». (Σού λέγω νά πληρώσης τά έξοδα τού ταξιδιού).

Καί όλα τά άπαραίτητα γιά τό μεταβανάτιο ταξίδι. Ή τραγιάσκα, άπαραίτητη γιά τόν ήλιο καί τό ψύχος! Τό προσάψιο, ζωσμένο στή μέση, πρόχειρα πάντα. Τά καινούρ για ύποδήματα καί ή καινούργια φορεσιά, γιά νά παρουσιαστεΐ άμεπτος στό δικαστήριο. Τό μπαστούνι, ή βακτηρία γιά τίς στενωπούς τών Ταρτάρων.

Ήταν φυσικό τά πανάρχαια αύτά άπομεινάρια νά σύρουν στίς σκέψεις, τά κείμενα τού Λουκιανού.

ΧΑΡΩΝ: «Άκούσατε ώς έχει ήμΐν τά πράγματα, μικρόν μέν ήμΐν, ώς όράτε τό σκαρίδιον καί ύποσαθρόν όστι καί διαρρεΐ τά πολλά καί ήν τραπή έπί θάτερα, οίχήσεται περιτραπόν, ύμεΐς δέ άμα τοσούτοι ήκετε πολλά έπιφερόμενοι έκαστος. ήν ούν μετά τούτων έμβήτε, δόδια μή ύστερον μετανοήσετε καί μάλιστα όπόσα νεΐν ούκ έπίστασθε».

(Άκούσατε πώς είναι ή κατάσταση μας. Τό πλοιάριον είναι μικρόν ώς βλέπετε καί σαθρωμένον όλίγον καί κάνει άπό παντού νερά καί μέ τήν παραμικράν ώλίσνν πρός τά πλάγια ήμπορεΐ νά άνατραπή καί νά βυθισθή, σείς δέ ήλθατε τόσοι πολλοί συγχρόνως καί έχετε μαζί σας τόσα πράγματα· άν λοιπόν έμβήτε μέ αύτά, φοβούμαι μήπως μετανοήσετε καί μάλιστα όσοι δέν γνωρίζετε νά κολυμβάτε).

Θά έχει λοιπόν δυσκολίες ό βαρυφορτωμένος γέροντας καί τό χειρότερο δέν γνωρίζει κολύμπα.

Άλλά οί έντολές είναι κατηγορηματικές.

ΧΑΡΩΝ: «Έγώ ύμΐν φράσω· γυμνούς έπιβαίνειν χρή τά περιττά ταύτα πάντα έπί τής ήϊόνος καταλιπόντας· μόλις γάρ άν καί ούτως δέξαιτο ύμάς τό πορθμεΐον. σοί δέ, ώ Έρμή, μελήσει τό άπό τούτο μή δένα παραδέχεσθαι αύτών, ός άν μή ψιλός ή καί τά έπιπλα, ώσπερ έφην, άποβαλών. Παρά δέ τήν άποβάθραν έατώς διαγίγνωσκε αύτούς καί άναλάμβανε γυμνούς έπιβαίνειν άναγκάζων».

(Θά σάς πώ· πρέπει νά είσέλθετε είς τό πλοΐον γυμνοί καί νά άφήσετε όλα αύτά τά περιττά είς τήν άκτήν, διότι καί έτσι μόλις θά σάς χωρέσει τό πλοιάριον. Σύ δέ, Έρμή, πρόσεξε νά μήν δεχθής πλέον κανένα έξ αύτών πού νά μήν είναι γυμνός καί νά μή έχει άφήσει τά πράγματά του, καθώς είπα. Νά σταθής είς τήν άποβάθραν, νά τούς έξετάζεις ένα ένα καί νά τούς παραλαμβάνης, άφού τούς άναγκάζεις νά εισέρχωνται γυμνοί...).

Τό θέμα μου είναι μακάβριο, άλλά, όπως τόνισα, συγκινίστηκα κείνη τή μέρα! Σ' ένα μικρό χωριό μέ τούς μετρημένους άνθρώπους του καί μέ 4 — 5 νοικοκυρές, γίνονται τόσο έκδηλα τά στοιχεία, πού σώζονται άπό τά πανάρχαια χρόνια.

Αύτά τά στοιχεία, φτερωτά, άθόρυβα, θά έλεγα Διονυσιακά, περνούν άπ' τούς αίώνες κι αΐφνης άπιθώνονται μέ τό σταυρό καί τίς εικόνες στά χέρια λίγων γυναικών τού λαού μας, πού ζούν στά βάση κοντά στή γή, άληθινές Δρυάδες.. στά χέρια τής Μαρίας, τής Σταυρούλας, τής Χρύσως, τής Μυγδάλως, τής Διαλέκτας...

Αύτούς τούς φορείς τών μακραίωνων παραδόσεων προσπάθησα νά ύμνήσω σήμερα...

Όσο περνούσε ή μέρα καί κατηφόριζα τίς πλαγιές κι έβλεπα πόλεις καί χωριά στά χαμηλώματα, τόσο ή σκέψη μου γύριζε στό μικρό χωριό τών ώραίων λόφων, τών μεγαλόπρεπων κορυφογραμμών...

Έκεί ό λαός μας ζεί ξεχασμένος. Κι έτσι όμως διατηρεί τό κάλλος του, τή δύναμή του, τήν ψυχή καί τό πνεύμα του μέσα στή διάγγεια πού συνέχει τό μακρυνό παρελθόν μέ τό παρόν καί προκαθορίζει τό μέλλον.

Καί συλλογιέμουνα άκόμα, όπως τόσοι έχουν τονίσει άλλωστε: Ό,τι άποτελεΐ τήν ψυχή αύτού τού τόπου, κι ό,τι μαρτυρεΐ τό μεγαλεΐο της, άφανίζεται άνάμεσα στούς πολλούς, σέ πλήθη, στό συρφετό τής λαμαργίας, τής κατανάλωσης καί τής άμετροέπειας.

Καί παραμένει έντονο στούς λίγους, στό ύπαιθρο, στό δουνό. Έκεί άσθησιο, έντονο, ζεί κοντά στούς χωριανούς μας, αύτούς τούς ληξημονημένους κατοίκους τού ύπαίθρου, αύτή τήν ίδια τήν ύπόσταση μας.

ΣΠΥΡΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

ΤΟ ΟΙΝΟΧΩΡΙ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΟΙΝΟΧΩΡΙΤΩΝ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ
*
Ίδιοκτήτης – Έκδότης
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙΝΟΧΩΡΙΤΩΝ ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΑΣ
Σταδίου 51 – τηλ. 3214871
ΑΘΗΝΑ
*
Διευθυντής Συντάξεως
ΚΩΣΤΑΣ ΡΟΥΛΙΑΣ
Μενάνδρου 75 – Αθήνα
*
Τυπογραφείο:
Μ. Κ. ΧΟΥΛΙΑΡΑ
Αγησιλάου 18–20, Αθήνα
Τηλ. 5236835

ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΤΑ ΦΩΤΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Του Π. Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Παραμονή τῶν Φώτων. Τοῦ Σταυροῦ, ὅπως λένε στὸ χωριό. Ὁ παπᾶς, ἀφοῦ ἔψελνε τὸν ἁγιασμὸ στὴν ἐκκλησιά, ξεκίναγε ἀπὸ τὸν Κάτω Μαχαλᾶ, παίρνοντας μὲ τὴ σειρὰ τὰ σπίτια κι ἁγιάζοντας.

«Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου, (Κύριε
ἡ τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προσκύ (νησις...»

Ἄγιαζε τὰ δωμάτια, τὰ κατώγια, τὶς ἀποθῆκες. Οἱ καλλικάντζαροι, ἀπὸ τὴ νύχτα εἶχαν ἑτοιμασθεῖ γιὰ νὰ φύγουν. Τὰ δαιμόνια τοῦτα μὲ τὰ κατακόκκινα μάτια, τὰ κέρατα, τὶς μακρυὲς οὐρὲς καὶ τὶς δικάλες στὰ χέρια, ἀφοῦ ὀργίασαν ἐπὶ δώδεκα μέρες, ἀνακατεύοντας τὴ στάχτη, κατουρῶντας τὰ ξεσκέπαστα τεντζερέδια, ἀφοῦ βρώμισαν ὅ,τι ἦταν ἐκτεθειμένο, ἀφοῦ δὲν μᾶς ἄφησαν νὰ πᾶμε στὸ μύλο ν' ἀλέσουμε ἄλευρα, θυμήθηκαν πὼς τὸ πρωὶ θὰ ἔφτανε ὁ παπᾶς μὲ τὴν ἁγιαστοῦρα του κι ἔπρεπε νὰ πᾶνε στὸν τόπο τους —ἐκεῖ κάπου μακρυὰ σὲ ἄλλο τόπο καὶ ἀλαργινὸ— γιὰ νὰ ξαναρχίσουν νὰ κόβουν τὸ δέντρο ποὺ ἄφησαν ἀπὸ τὴ θιασύνη τους μισοκομένο καὶ ὄρθιο καὶ ποὺ γυρίζοντας θὰ τόβρισκαν πάλι θρεμένο, καὶ ποὺ θάπρεπε νὰ ξαναρχίσουν νὰ τὸ κόβουν ὡς τ' ἄλλα Χριστούγεννα.

Καὶ πρὶν προλάβει νὰ τοὺς διώξῃ ὁ παπᾶς μὲ τὴν ἁγιαστούρα, εἶχαν πάρει δρόμο ἀπὸ τὸ χωριό.

«Φεύγεστε νὰ φεύγουμε
ἔρχεται ὁ ζουρλόπαπας
μὲ τὴν ἁγιαστούρα του
καὶ μὲ τὴ βρεχτούρα του...»

Ἔτσι τὸ θέλει ἡ παράδοση, ἔτσι τὸ μάθαμε καὶ μεῖς. Καὶ οἱ μανάδες μας μᾶς ἔλεγαν πὼς τώρα πιὰ δὲν πρέπει νὰ φοβόμαστε, οὔτε νὰ ἀφίνουμε τὰ καλιγοσφύρια στὴν παραστιά. Καὶ πὼς γιὰ νὰ φύγουν τὰ παγανὰ ἔπρεπε νὰ λουστοῦμε, ἀφοῦ ὅλο τὸ δωδεκαήμερο δὲν ἔκανε νὰ λουστοῦμε. Καὶ περιμέναμε μὲ χαρὰ τὰ Φῶτα.

Ὁ παπᾶς συνέχιζε τὸν ἁγιασμὸ ὡς τὸ τελευταῖο σπίτι του Ἀπάνω Μαχαλᾶ. Κονιὰ ἀκολουθοῦσε τὸ παιδὶ κρατῶντας ἀπὸ τ' ἀρβάλι τὸ μικρὸ χάλκινο μπακράτσι ἢ χαρανὶ μὲ τὸν ἁγιασμό, ποὺ μέσα ἔρριχναν οἱ νοικοκυρὲς τὰ νομίσματα (τὸ μπακίρι) τῆς ἀμοιβῆς τοῦ παπᾶ.

Κι ἔτσι ἀπελευθερωμένοι ἀπὸ τοὺς καλλικάντζαρους, περιμέναμε τὰ Φῶτα, τὴ μεγάλη γιορτή.

Ξημέρωναν τὰ Φῶτα. Καθαροὶ καὶ λαμπροστολισμένοι, νηστικοὶ ἀπὸ τὴν προηγούμενη μέρα γιὰ νὰ πιοῦ με Μεγάλο Ἁγιασμό, πηγαίναμε στὴν Ἐκκλησιά. Κι ὅταν ὁ παπᾶς, μὲ μεγαλοπρέπεια καὶ μὲ βροντερὴ φωνή, ἄρχιζε τό,

«Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου (Κύριε
ἡ τῆς Τριάδος ἐφανερώθη προ- (κύνησις...»,

ὅλοι μαζὶ ἐπαναλαμβάναμε τὸ θριαμβικὸ ὕμνο καὶ προσκυνούσαμε τὸ Σταυρό. Ὁ παπᾶς στὴ μέση τῆς ἐκκλησιᾶς ράντιζε ὁλοτρόγυρα τὸ ἐκκλησίασμα, δίπλα του ὁ μικρὸς ποὺ κρατοῦσε τὴν εἰκόνα τῆς βάπτισης τοῦ Χριστοῦ, κι ὁλοτρόγυρα οἱ πιστοὶ προσκυνοῦσαν καὶ γιόρταζαν τὴ μεγάλη γιορτή. Ὁ παπᾶς βροντοφωνοῦσε,

«Σήμερον τῶν Ὑδάτων ἁγιάζεται (ἡ Φύσις
καὶ ῥήγνυται ὁ Ἰορδάνης...».

Μιὰ συντροφιὰ μικρῶν ἔπαιρνε τὸ μεγάλο σιδερένιο Σταυρὸ —τὶ νάγινε, ἀλήθεια, ὁ Σταυρὸς αὐτός, ὕστερα ἀπὸ τὴ θεομηνία τοῦ πολέμου;— ἀναβαν ἀπὸ ἕνα κερὶ στὴν κορφὴ καὶ στὰ πλάγια του σταυροῦ καὶ ψέλνοντας τὸν Ἰορδάνη, πήγαιναν στὸ Κεφαλόβρυσο καὶ στὴν Κατέρω— τὶς δυὸ πηγὲς τοῦ χωριοῦ— γιὰ νὰ τὶς ἁγιάσουν, βουτῶντας τον στὰ νερά τους καὶ ξαναφέρνοντάς τον πανηγυρικὰ στὴν ἐκκλησιά.

Μὲ τὴν ἀπόλυση τῆς ἐκκλησιᾶς, τὰ παιδιὰ συγκεντρώνονταν παρέες - παρέες, συνήθως δυὸ - δυό. Μὲ τὰ μακροράβδια τους καὶ τὶς μαροῦδες περασμένες στὸν ὦμο, ξεκίναγαν ἀπὸ τὸν Κάτω Μαχαλᾶ παίρνοντας κι αὐτὰ μὲ τὴ σειρὰ τὰ σπίτια, ξαμώνοντας τὸ ραβδιὰ τους στὰ σκυλιὰ ποὺ τοὺς ρίχνονταν καὶ γαύγιζαν ἀγριεμένα δείχνοντας τὰ δόντια τους ἀπειλητικά.

— Νὰ τὰ ποῦμε;
— Πέσιε τα.

«Σήμερα ν' τὰ Φῶτα κι ὁ φωτι- (σμὸς
καὶ χαρὰ μεγάλη τ' Ἀφέντη μας.
Κάτω στὸν Ἰορδάνη τὸν ποταμό
εἶν' ἡ Παναγιά μας, ἡ Δέσποινα».
. . . . . .
— Καὶ τ' χρόν'. Χρόνια πολλά.

Ἅπλωναν τὰ χέρια καὶ ἔπαιρναν τὰ νομίσματα. Ἄνοιγαν τὶς μαροῦδες καὶ ἔβαζαν μέσα τὰ καρύδια, τὰ κυδώνια, τὶς σταφίδες, τὰ μῆλα, κανένα πορτοκάλι, κανένα λουκάνικο καὶ ὅ,τι ἄλλο τοὺς ἔδιναν. Σὲ ὅσα σπίτια εἶχαν πένθος, δὲν τραγουδοῦσαν, ἔπαιρναν τὴν ἀμοιβή τους σιωπηλὰ καὶ πήγαιναν παραπάνω. Κι ὅταν τελείωναν ὅλα τὰ σπίτια, ἄρχιζαν τὴ μοιρασιά. Μοίραζαν τὰ χρήματα, τὰ καρύδια, τὰ μῆλα, τὰ λουκάνικα καὶ ὅ,τι ἄλλο μάζευαν. Ὕστερα μαζεύονταν στὴν πλατεία καὶ ἔπαιζαν τὰ καρύδια, γιὰ νὰ κερδίσει ὁ ἕνας τοῦ ἄλλουνοῦ τὴ σοδιά.

Στὰ μαγαζιὰ τοῦ χωριοῦ ἄρχιζε ἡ συζήτηση τῶν ἀντρῶν γιὰ τὰ βραδινὰ Φῶτα. Ἀπὸ τὰ παληὰ χρόνια, οἱ μεγάλοι ἔλεγαν κι αὐτοὶ τὰ Φῶτα, μάζευαν τρόφιμα καὶ κρασὶ καὶ γλεντοῦσαν ὡς τὸ πρωί.

Ἡ συζήτηση συνεχίζεται. Καταστρώνεται τὸ πρόγραμμα, ἡ ὥρα καὶ ὁ τόπος ποὺ θὰ γινόταν τὸ γλέντι. Τὸ σπίτι πρὸ διάλεγαν ἔπρεπε νὰ ἦταν εὐρύχωρο γιὰ νὰ χωροῦν ὅλοι οἱ γλεντζέδες, νάχει ὅλα τὰ χρειαζούμενα, τὴν παραστιά, τὸ φοῦρνο, τὰ σκεύη. Ὁρίζονταν οἱ μάγειροι, ἐφοδιάζεταν καθένας κι ἀπὸ ἕνα ταγάρι ἢ σακκὶ ἢ τὴ γιδιὰ (ἀσκὶ ἀπὸ γίδινο τομάρι ποὺ χρησιμοποιοῦν στὰ χωριὰ γιὰ τὴ μεταφορὰ τοῦ κρασιοῦ) γιὰ τὸ κρασί. Κι ὅταν σουρούπωνε ἄρχιζαν κι αὐτοὶ μὲ τὴ σειρά τους νὰ παίρνουν τὰ σπίτια ἕνα - ἕνα τραγουδῶντας τὰ Φῶτα.

«Σήμερα ν' τὰ Φῶτα κι ὁ φωτι- (σμὸς
καὶ χαρὰ μεγάλη τ' Ἀφέντη μας.

Καὶ τὸ κλείσιμο τοῦ τραγουδιοῦ ἦταν:

«Ν' ἁγιαστοῦν οἱ βρύσες μὲ τὰ (νερὰ
ν' ἁγιαστῇ κι ὁ ἀφέντης μὲ τὴν (Κυρὰ
ν' ἁγιαστῇ κι ὁ «Γύφτος» μὲ τὴ (γιδιά.

Χρόνια πολλά. Καὶ τ' Χρόν'.

Ὁ «Γύφτος» ἦταν ὁ Δημ. Νικολάου ἢ Γυφτομήτσος. Εἶχε πάρει τὸ παρατσούκλι αὐτὸ ἀπὸ τὸν πατέρα του, ποὺ ἦταν Χαλικιᾶς, δηλαδὴ σιδηρουργός. Τοὺς σιδηρουργοὺς τοὺς ἔλεγαν τότε γύφτους. Κι ἔτσι τούμεινε τὸ παρατσούκλι αὐτό. Θὰ μιλήσουμε γι' αὐτὸν ἄλλη φορά. Ὁ Γύφτος λοιπόν, ἦταν αὐτὸς ποὺ κατὰ προτίμηση κουβαλοῦσε τὴ γιδιὰ μὲ τὸ κρασί. Κι ἐκεῖ μέσα ἄδειαζε τὶς κανάτες μὲ τὸ κρασί, ποὺ ἔφερναν οἱ νοικοκυρές. Οἱ ἄλλοι ἔβαζαν στὰ ταγάρια τους καὶ στὰ σακκιὰ τὶς πατάτες, τὰ κρεμύδια, τὰ λουκάνικα, τὸ κρέας —χοιρινὸ ἀπὸ τὰ Χριστούγεννα— τυρί, λάδι καὶ ὅ,τι ἄλλο φαγώσιμο τοὺς ἔδιναν.

Κάθε τόσο, ὅταν γέμιζαν τὰ ταγάρια, οἱ κουβαλητὲς τὰ πήγαιναν στὸ σπίτι τοῦ γλεντιοῦ καὶ τὰ παρέδωναν στοὺς μαγείρους. Καὶ κεῖ νοι μὲ τὴ σειρά τους τὰ καθάριζαν, τὰ ἔβαζαν σὲ ταψιά, στοὺς τεντζερέδες ἢ σὲ φοῦρνο γιὰ νὰ ἑτοιμασθοῦν τὰ φαγητά.

Ὅταν οἱ τραγουδιστὲς τελείωναν ἀπ' ὅλα τὰ σπίτια, μαζεύονταν ὅλοι στὸ γλέντι. Τὰ φαγητὰ ἦταν ἕτοιμα. Τὰ κρασὶ ἄναβε τὸ αἷμα καὶ τὰ μεράκια. Οἱ ὀργανοπαῖχτες ἔπαιζαν τοὺς γλυκοὺς σκοπούς των. Τὸ γλέντι ἄναβε σιγὰ σιγά. Ἔτρωγαν ὅλοι, ἔπιναν, χόρευαν, ξεχνοῦσαν τὰ βάσανά τους, τὴ φτώχεια τους, τὴν κούρασή τους, τὰ μαλώματα. Εἶχαν γίνει ὅλοι μιὰ ψυχή, μιὰ καρδιά. Οἱ καῦμοὶ καὶ οἱ ἀναστεναγμοὶ φούσκωναν τὰ στήθια. Ὁ ρυθμὸς ξεσήκωνε νηοὺς καὶ γέρους. Τὰ ἐπιφωνήματα ἀκούγονταν ὡς πέρα στὸν Ἅη - Λιᾶ. Τὸ τραγούδι φούντωνε, ὁ χορὸς δυνάμωνε.

«Τούτη γῆς ποὺ τὴν πατοῦμε
ὅλοι μέσα θὲ νὰ μποῦμε.
Τούτη ἡ γῆς μὲ τὰ χορτάρια
τρώει νηοὺς καὶ παλληκάρια.»
Γλεντᾶτε νέοι τὸν ντουνιὰ
γιατ' ὁ καιρὸς διαβαίνει.
Κι ὅποιος θὰ μπῇ στὴ μαύρη γῆς
πίσω δὲν ξαναβγαίνει.»

Ὁ θάνατος ἀδερφωμένος μὲ τὴ ζωή. Τὸ γλέντι μὲ τὸ θάνατο. Ὁ καῦμὸς ξεκεφίλιζε ἀπὸ τὰ στήθια.

«Νάηταν τὰ νειάτα δυὸ φορὲς
τὰ γηρατειὰ καμία.»

Ἔτσι γλεντοῦσαν οἱ ἄντρες ὡς τὸ πρωί. Πολλὲς φορὲς τὸ χιόνι σκέπαζε ὅλη τὴ Γῆ. Κι ὅταν ἄφηναν τὸ γλεντοκόπι γιὰ νὰ πᾶνε στὰ σπίτια τους κουρασμένοι καὶ ἀποκαμωμένοι ἀπὸ τὸν ὁλονύχτιο χορό, μόνο οἱ σκύλοι ἀκούγονταν ποὺ γαύγιζαν καὶ τὰ κοκόρια ποὺ ξυπνοῦσαν κείνους ποὺ δὲν ἦταν στὴ χαρὰ καὶ στὸ γλέντι.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΝΟΧΩΡΙΟΥ - ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΝ

☞ Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελ. 1

γεωργοκτηνοτροφικὴ καὶ δασικὴ οἰκονομία τῆς περιοχῆς. Γεωργικές, κτηνοτροφικές, καὶ δασικὲς ἐκτάσεις καταστρέφονται ἀπὸ τὶς ἐξορύξεις καὶ ὑποβαθμίζεται τὸ φυσικὸ καὶ οἰκονομικὸ περιβάλλον.

Ἡ καταστροφὴ εἶναι δεδομένη. Οἱ δικές μας διαμαρτυρίες δὲν εἶναι ἀρκετὲς νὰ σταματήσουν τὶς ἐπιφανειακὲς ἐξορύξεις. Θὰ ἐπαναλάβουμε ὅτι πρέπει νὰ χρησιμοποιηθοῦν τὰ σύγχρονα μέσα γιὰ ὑπόγειες ἐξορύξεις, μὲ τὶς λιγότερες ζημιὲς στὸ φυσικὸ περιβάλλον.

Αὐτὴ εἶναι ἡ μιὰ πλευρὰ τοῦ θέματος. Ἡ ἄλλη, ἐξίσου σπουδαία, ἡ ἀνάγκη γιὰ ἐπενδύσεις ποὺ θὰ δημιουργήσουν ἰσορροπία. Ἐπενδύσεις σὲ κοινωνικὰ καὶ ἀναπτυξιακὰ ἔργα.

Μὲ τὴν ἐπενδυτικὴ παρουσία τοῦ Κράτους καὶ τῆς Ἑταιρείας, θὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ ὑποδομὴ γιὰ νέες παραγωγικὲς δραστηριότητες, ποὺ θὰ ὑποκαταστήσουν τὶς γεωργοκτηνοτροφικὲς καὶ δασικές, ποὺ χάνονται μὲ τὴν καταστροφὴ ποὺ γίνεται.

Ἕνα ἔργο, στὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ συμβάλει εἰδικότερα ἡ Ἑταιρεία, εἶναι ἡ ὁλοκλήρωση τῆς ὁδοῦ ΟΙΝΟΧΩΡΙΟΥ — ΠΥΡΓΟΥ — ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΝ. Ἡ κατασκευὴ τοῦ δρόμου θὰ ἐξυπηρετήσει τὶς ἀνάγκες καὶ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς. ΕΛΠΙΖΟΥΜΕ ὅτι οἱ θέσεις μας καὶ ἡ πρότασή μας νὰ μελετηθοῦν ἀπὸ τοὺς ἁρμόδιους τῆς Ἑταιρείας.